

เอกสารประกอบการสัมมนารับฟังความเห็น
เรื่อง กฎหมายและกลไกการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว
เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

นำเสนอ โดย
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น

กฎหมายและกลไก การคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว เกี่ยวกับ “ข้อมูลส่วนบุคคล”

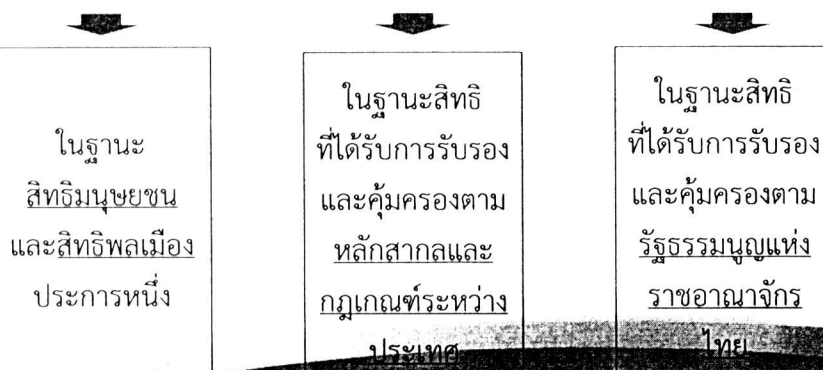
นำเสนอ โดย
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ขอบเขตการนำเสนอ

๑. สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (Right to privacy)
๒. สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
 - ข้อมูลส่วนบุคคล
 - การคุ้มครองตามกฎหมายต่างประเทศ กฎหมายไทยในปัจจุบัน และ “ร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.”
๓. การตรวจสอบของ คกก. สิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการแทรกแซงหรือรุกรานสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยมีขอบเขต

๑. สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (Right to privacy)

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล

Page 3

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลในฐานะสิทธิมนุษยชนประการหนึ่ง

- Universal Declaration of Human Rights of 1948 (ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๔๘)

Article 12

"No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honor and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks."

Page 4

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลในฐานะสิทธิพลเมืองประการหนึ่ง

- International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR
(กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง)

Article 17

“1. No one shall be subjected to an arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honour and reputation.

2. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.”

Page 5

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลในฐานะสิทธิที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามหลักสากลและกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ

- European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom (อนุสัญญาแห่งยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน)
- American Convention on Human Rights “PACT OF SAN JOSE, COSTA RICA”

Page 6

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom

Article 8 – Right to respect for private and family life

“1. Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence.

2. There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.”

Page 7

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom

Article 13 – Right to an effective remedy

“Everyone whose rights and freedoms as set forth in this Convention are violated shall have an effective remedy before a national authority notwithstanding that the violation has been committed by persons acting in an official capacity.”

Page 8

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

American Convention on Human Rights “PACT OF SAN JOSE, COSTA RICA”

Article 11 – Right to privacy

“1. Everyone has the right to have his honor respected and his dignity recognized.

2. No one may be the object of arbitrary or abusive interference with his private life, his family, his home and his correspondence, or of unlawful attacks on his honor or reputation.

3. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.”

Page 9

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ การรับรองและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล ตามกฎหมายของต่างประเทศ

- ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส
- ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
- ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประเทศสหราชอาณาจักร

Page 10

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

- สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลในฐานะสิทธิที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (ม. ๓๔)
 - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

Page 11

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ “สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

Page 12

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ ลักษณะแห่ง “สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล”

- สิทธิตามธรรมชาติของบุคคลอันมีลักษณะเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้รับการรับรองและคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นสิทธิที่มีคุณค่าทางกฎหมายในระดับรัฐธรรมนูญ

➡ การรับรองสิทธิในความเป็นส่วนตัวในฐานะสิทธิมนุษยชน

- รับรองการมีอยู่ของสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล
- รับรองการต้องเคารพสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล

➡ การคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวในฐานะสิทธิมนุษยชน

- คุ้มครองความลับในชีวิตส่วนตัว (ต่อการเปิดเผย และการแทรกแซง)
- คุ้มครองเสรีภาพในชีวิตส่วนตัว

Page 13

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ ประเภทแห่งสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล :

- สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เนื้อตัวร่างกาย และในชีวิตส่วนตัว (Information privacy, Bodily privacy and Private life)
- สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว (Family life privacy)
- สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับเคหสถานหรือที่พักอาศัย (Territorial privacy)
- สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร (Privacy of communications)

Page 14

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ ผลทางกฎหมายแห่งสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล :

หลัก: หน้าที่ของบุคคลทั้งหลายที่จะต้องเคารพต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น

หน้าที่ในเชิง negative:

- บุคคลทั้งหลาย (องค์กรของรัฐ และเอกชน) จะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการแทรกแซงหรือล่วงละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นโดยมิชอบ

หน้าที่ในเชิง positive:

- รัฐมีหน้าที่ต้องให้การคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล ทั้งในด้านความลับ และในด้านเสรีภาพของความเป็นส่วนตัว

Page 15

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (ต่อ)

■ ข้อจำกัดสิทธิ: ความจำเป็นของ “องค์กรของรัฐ” ในการดำเนินมาตรการ

อันเป็นการแทรกแซงหรือรุกรานสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล

- “หลักประกันสิทธิ” ของบุคคลที่อาจได้รับผลกระทบ (ฐานทางกฎหมายมหาชน)

- หลักความโปร่งใส: การดำเนินมาตรการเช่นนั้นต้องมีกฎหมายบัญญัติให้กระทำได้
- หลักประโยชน์สาธารณะ: การดำเนินมาตรการเช่นนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อันเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ (public interest)
- หลักความจำเป็นและความได้สัดส่วน: การดำเนินมาตรการนั้นเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเป็นประโยชน์สาธารณะ และได้สัดส่วนกับผลกระทบจากการแทรกแซงสิทธิของบุคคล

หมายเหตุ: เอกชนย่อมมีอาจดำเนินมาตรการเช่นนั้นได้จึงต้องยึดโยง “ความสมัครใจ”

หรือ “ความยินยอม” ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (เช่น องค์กรของรัฐมีอำนาจหน้าที่)

Page 16

๒. สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

■ กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล :

- OECD Guidelines on the protection of privacy and transborder flows of personal data (23 sept 1980)
- Directive 95/46/EC of 24 October 1995 on the protection of personal data
- The Privacy Act of 1974 (USA)
- Loi n° 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés (France)

Page 17

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ ลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคล :

- OECD Guidelines
“personal data” means any information relating to an identified or identifiable individual (data subject) (PART ONE. GENERAL DEFINITIONS)
- Directive 95/46/EC
“personal data” means any information relating to an identified or identifiable natural person (“data subject”) ; an identifiable person is one who can be specified, directly or indirectly, in particular by reference to an identification number or to one or more factors specific to his physical, physiological, mental, economic, cultural or society identity. (Article 2 Definition 5)

Page 18

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ ลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคล :

- ข้อมูลต่างๆ (ไม่จำกัดรูปแบบหรือลักษณะของข้อมูล และการจัดเก็บ)
- ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดา (ไม่รวมถึงนิติบุคคล)
- ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาที่ระบุตัวบุคคลหรือสามารถระบุตัวได้
เช่น เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน เลขที่หนังสือเดินทาง
ที่อยู่อาศัย หมายเลขโทรศัพท์
ประวัติส่วนตัว (วันเกิด ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน)
ข้อมูลส่วนตัว (สุขภาพ รายได้ การกระทำความผิด)

Page 19

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ หลักการพื้นฐานในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล :

- หลักความโปร่งใสในการเก็บหรือรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล
- หลักความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลส่วนบุคคล
- หลักความจำเป็นและความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล*
- หลักการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
- หลักความเคร่งครัดในการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
- หลักการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล*
- หลักการรับรองและคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล*
- หลักความรับผิดชอบของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล*

Page 20

JC
596.2
.T5
ส 356
2554
V.1

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ กฎหมายไทยเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล :

กฎหมายทั่วไป	กฎหมายเฉพาะ
รธน. แห่งราชอาณาจักรไทยฯ (ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (ม. ๔)/ สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (ม. ๒๖)/ สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว (ม. ๓๕)/ สิทธิที่จะรู้ข้อมูล (ม. ๕๖)	พรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
ป.พ.พ.	พรบ. การประกอบธุรกิจ ข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕
ป.อาญา	พ.บ. การประกอบกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

Page 21

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ การคุ้มครองตาม รธน. เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในข้อมูลส่วนบุคคล :

- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง (Human dignity) (ม. ๔)
- สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (Fundamental rights and Liberties) (ม. ๒๖ - ๒๙)
- สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (Right to privacy) (ม. ๓๕)
- สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Right to Information) (ม. ๕๖)

Page 22

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ การคุ้มครองตาม พรบ. การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๕๕ :

- นิยามของ “ข้อมูลเครดิต” เกี่ยวกับลูกค้าที่ขอสินเชื่อ และ “ข้อมูลห้ามจัดเก็บ”
 - ลูกค้าที่ขอสินเชื่อเป็นทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล (ม. ๓)
- สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบริษัทข้อมูลเครดิตเกี่ยวกับการจัดทำระบบข้อมูลเครดิต และการใช้หรือการเปิดเผยข้อมูล (ม. ๑๖ - ๒๐)
 - การเปิดเผยต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล เว้นแต่เป็นกรณียกเว้น (ม. ๒๐)
 - กรณียกเว้นนั้น ต้องใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์แต่การที่เกี่ยวข้องเท่านั้น และเก็บเป็นความลับ (ม. ๒๓ - ๒๔)
- สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการ (ม. ๒๑ - ๒๒)
- สิทธิของเจ้าของข้อมูล (ม. ๒๕ - ๒๗)

Page 23

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ การคุ้มครองตาม พรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐:

- นิยามของ “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” และ “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” (ม. ๔)
- หน่วยงานของรัฐควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารของราชการและข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- องค์การกำกับดูแล : กกก. ข้อมูลข่าวสารของราชการ
- ข้อมูลข่าวสารของราชการ : ต้องเปิดเผยเป็นหลัก ไม่เปิดเผยเป็นข้อยกเว้น (ม. ๙)
- ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล :
 - หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ม. ๒๓)
 - ไม่เปิดเผยเป็นหลัก - เปิดเผยเป็นข้อยกเว้น (ม. ๑๕ (๕))
 - การเปิดเผยต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูล เว้นแต่เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนด (ม. ๒๔)
 - สิทธิของเจ้าของข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ (ม. ๒๕)

Page 24

สิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

■ การคุ้มครองตาม “ร่าง พรบ. ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.”:

- นิยามของ “ข้อมูลส่วนบุคคล” (ม. ๔)
 - แบ่งออกเป็น ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป และข้อมูลส่วนบุคคลพิเศษ (ม. ๒๓)
- องค์กรเอกชนควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล”)
 - กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมฯ ในการจัดทำระบบข้อมูลส่วนบุคคล
- องค์กรกำกับดูแล : คกก. ข้อมูลส่วนบุคคล
- สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล :
 - ขอตรวจดู/ รับรู้ข้อมูลการมีอยู่ การใช้ และการเปิดเผย/ แก้ไขเปลี่ยนแปลง/ ระงับการใช้หรือเปิดเผย/ ขอให้ลบหรือทำลาย (ม. ๔๑)
 - การเปิดเผยต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูล เว้นแต่เป็นกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนด (ม. ๒๗-๒๘)
 - ข้อจำกัดสิทธิของเจ้าของข้อมูล (ม. ๔๖)

Page 25

๓. การตรวจสอบของ คกก. สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

■ ข้อพิจารณาในทางเนื้อหา:

- การยึดถือแนวทางการพิจารณาตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เป็นหลักสากลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา
- การยึดหลักการพื้นฐานเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิของเจ้าของข้อมูล
 - ต่อการจัดทำระบบข้อมูลส่วนบุคคล

หลักความโปร่งใส หลักความจำเป็น และหลักความเหมาะสม (ความได้สัดส่วน) ของการเก็บรวบรวมและการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล โดยพิจารณาเทียบเคียงกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ
 - ต่อข้อมูล และเจ้าของข้อมูล

หลักการคุ้มครองต่อการแทรกแซงหรือรุกรานสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ คุ้มครองในสองด้านสำคัญ คือ การรักษาความลับของข้อมูล และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูล

Page 26

การตรวจสอบของ คกก. สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ต่อ)

■ ข้อเสนอแนะในทางรูปแบบ:

- กรณีมี “มิติทับซ้อน” ของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ระหว่างการกระทำความผิดตามกฎหมายเฉพาะและการกระทำอันเป็นการแทรกแซงหรือรุกร้าสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- การเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
- การเผยแพร่ความรู้และการจัดอบรมความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของ สนง. เพื่อการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Page 27

ขอบคุณครับ
tainnawa@hotmail.com

Page 28

กฎหมายไทยในปัจจุบันกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล:

๑. กฎหมายทั่วไป

- ๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
- ๑.๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- ๑.๓ ประมวลกฎหมายอาญา

๒. กฎหมายเฉพาะ

- ๒.๑ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๒.๒ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕
- ๒.๓ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔
- ๒.๔ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	หมายเหตุ/เหตุผล
๑. พรบ. ข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐		
๑.๑ บทนิยาม (ม. ๔)	“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย	

กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนทวิษฐ์ นวตระกูลพิสุทธิ์

๑.๒ หมวด ๒ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย (ม. ๑๕)	ข้อมูลข่าวสารของการที่มีการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน (๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการกลั่นแกล้งสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร	
๑.๓ หมวด ๓ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล - นิยามคำว่า “บุคคล” (ม. ๒๑) - การจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ม. ๒๓)	เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ (๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น... (๒) พยายามเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล... (๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอ... (๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล...	

กฎหมายและกลไกการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

- หลักการห้ามเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ม. ๒๔) - สิทธิของเจ้าของข้อมูล (ม. ๒๕)	หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นไม่ได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้... บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น... การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควร เจ้าหน้าที่รัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้	
๒. พรบ. การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕		
๒.๑ บทนิยาม (ม. ๓)	“ข้อมูลเครดิต” หมายความว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ขอสินเชื่อ ดังต่อไปนี้ (๑) ข้อเท็จจริงที่บ่งชี้ถึงตัวลูกค้า และคุณสมบัติของลูกค้าที่ขอสินเชื่อ	

กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

	กรณีบุคคลธรรมดา หมายถึง ชื่อ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด สถานภาพ การสมรส อาชีพ เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหนังสือเดินทาง และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร กรณีนิติบุคคล หมายถึง ชื่อ สถานที่ตั้ง เลขที่ทะเบียนการจัดตั้งนิติบุคคลหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (๒) ประวัติการขอและการได้รับอนุมัติสินเชื่อ และการชำระสินเชื่อของลูกค้าที่ขอสินเชื่อ ประวัติการชำระราคาสินค้าหรือบริการโดยบัตรเครดิต “ข้อมูลห้ามจัดเก็บ” หมายความว่า ข้อมูลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เกี่ยวกับการบริการสินเชื่อ การขอสินเชื่อ หรือที่มีผลกระทบต่อความรู้จักหรือความเสียหาย หรือมีผลกระทบต่อสื่อเสรีภาพของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้ (๑) ลักษณะพิภพทางร่างกาย (๒) ลักษณะทางพันธุกรรม (๓) ข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในกระบวนการสอบสวนหรือพิจารณาอาญา (๔) ข้อมูลอื่นตามที่ คกก. กำหนด	
--	---	--

	“เจ้าของข้อมูล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใดๆ ซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูล หรือเป็น เจ้าของประมวลผลค่าผู้ขอใช้บริการจากสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการขอสินเชื่อหรือบริการอื่นใด	
๒.๒ การประกอบธุรกิจข้อมูล เครดิต (๑) สถานะองค์กร (ม. ๖ และ ม. ๙) (๒) ข้อห้ามต่างๆ (ม. ๑๐) (๓) สิทธิและหน้าที่ของ บริษัทข้อมูลเครดิต -ประมวลผลข้อมูล (ม. ๑๖)	- กระทำได้เมื่อจัดตั้งในรูปบริษัทและได้รับใบอนุญาตจาก รมต. คลัง - เป็นบริษัทไทย และไม่อยู่ภายใต้อำนาจควบคุมของคนต่างด้าว (ม. ๗) - ห้ามบริษัทข้อมูลเครดิตจัดเก็บข้อมูลห้ามจัดเก็บ - ทำการประมวลผลข้อมูลจากสมาชิกหรือจากแหล่งข้อมูลที่ได้เชื่อถือได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คกก. กำหนด	

กฎหมายและกลไกการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

- จัดทำระบบข้อมูล (ม. ๑๙) - เปิดเผยแพร่ให้ข้อมูล (ม. ๒๐)	- จัดทำระบบข้อมูลเครดิต (การจัดจำแนกข้อมูล/ การแก้ไขข้อมูล/ การรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล/ การใช้ข้อมูล/ การตรวจสอบและแก้ไขข้อมูล/ การบันทึกและรายงานผล/ การทำลายข้อมูล) - เปิดเผยแพร่ให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการที่ประสงค์จะใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สินเชื่อและการออกบัตรเครดิต แต่จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนทุกครั้ง เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ (๑) ดำเนินการตามคำสั่งศาลหรือหมายศาล (๒) มีหนังสือจากพนักงานสอบสวนเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนความผิดอาญาเกี่ยวกับธุรกิจการเงิน (๓) มีหนังสือจาก ก. คลัง ธพท. กสศ. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบสถาบันการเงิน (๔) มีหนังสือจากบรรษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยหรือนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อประโยชน์ในการประเมินสินทรัพย์ที่นำมาแลกเปลี่ยนเป็นหลักทรัพย์ (๕) มีหนังสือจากบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เพื่อประโยชน์ในการประเมินราคาสินทรัพย์ที่รับซื้อหรือรับโอน	ผู้ที่ได้รับข้อมูลกรณียกเว้นจะต้องใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์แต่เฉพาะการนั้น และต้องเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับในที่ปลอดภัยเพื่อมิให้ผู้อื่นได้รับรู้ข้อมูลนั้น (ม. ๒๓)
--	---	---

(๔) ความรับผิดชอบทางแพ่งของ บริษัทข้อมูลเครดิต (ม. ๔๑) (๕) สิทธิและหน้าที่ของ ผู้ใช้บริการ (ม. ๒๑ – ๒๒) (๖) ความรับผิดชอบทางอาญาของ บุคคลต่างๆ (ม. ๒๓)	บริษัทข้อมูลเครดิตต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าเสียหายทดแทนเมื่อ - บริษัทข้อมูลเครดิต ผู้ควบคุมข้อมูล หรือผู้ประกอบการข้อมูล - จงใจหรือประมาทเลินเล่อเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ถูกต้องแก่ผู้อื่น หรือเปิดเผยข้อมูลอันมีใช้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตาม พรบ. นี้ - เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สมาชิก ผู้ใช้บริการ หรือเจ้าของข้อมูล - ผู้ใช้บริการประเภทเดียวกันมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารเท่าเทียมกัน - ผู้ใช้บริการมีหน้าที่ใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์สินเชื่อหรือการออกบัตรเครดิตเท่านั้น และห้ามเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้อื่นที่ไม่มีสิทธิรับรู้ข้อมูล - บุคคลผู้ได้รับรู้ข้อมูลเครดิตของบุคคลใดตามกฎหมายวิน (ม. ๒๓) หรือจากการปฏิบัติ หน้าที่ตาม พรบ. นี้ และนำข้อมูลนั้นไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่น เว้นแต่...	
๒.๓ การให้ความคุ้มครองแก่ เจ้าของข้อมูล (หมวด ๔)		

- สิทธิต่างๆ ของเจ้าของข้อมูล (ม. ๒๕ - ๒๗)	- ระบุว่าบริษัทข้อมูลเครดิตเก็บรักษาข้อมูลของตน - ตรวจสอบข้อมูลของตน - ขอแก้ไขข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง - ได้แจ้งเมื่อทราบว่าข้อมูลของตนไม่ถูกต้อง - ได้รับแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลของตนภายในระยะเวลาที่กำหนด - ได้รับทราบเหตุผลแห่งการปฏิเสธคำขอสินเชื่อหรือบริการจากสถาบันการเงิน - อุทธรณ์ต่อ คกก. (ม. ๒๗)	
๓. พรบ. การประกอบกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔		
- การคุ้มครองผู้ใช้บริการ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และ สิทธิในความเป็นส่วนตัว (ม. ๕๐)	คกก. กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติต้องกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม และผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว	

กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	หมายเหตุ/ข้อสังเกต
ร่าง พรบ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.	สถานะ: กฎหมายกลางเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สาระสำคัญ: (๑) กำหนดกฎหมายต่างๆ เพื่อควบคุมการจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (๒) รับรองสิทธิของเจ้าของข้อมูลในการเข้าถึงและการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนในระบบข้อมูล	- ความเชื่อมโยงกับกฎหมายเฉพาะอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล - การจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะทาง เช่น ระบบข้อมูลส่วนบุคคลด้านการแพทย์และการทดลองทางการแพทย์
๑. บทนิยาม (ม. ๔) “ข้อมูลส่วนบุคคล”	หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม ประวัติการทำงาน หรือประวัติกิจกรรมบรรดาที่มีชื่อของบุคคลนั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวบุคคลนั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย	ข้อมูลส่วนบุคคล ตาม พรบ. แบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ (๑) ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป (๒) ข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะต้องห้าม (ม. ๒๓) (๒.๑) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรมหรือ

กฎหมายและกลไกคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

“เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล”	ให้หมายความรวมถึง (๑) ทายาทหรือคู่สมรสของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย (๒) ผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หมายความว่า บุคคลธรรมดา “บุคคล”	การกระทำผิดหรือได้รับโทษใดๆ ประวัติดีสุขภาพ แหล่งกำเนิดของ เชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ ความคิดเห็น ทางการเมือง ความเชื่อทางศาสนา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (๒.๒) ข้อมูลที่เป็นผลร้าย ทำให้ เสียชื่อเสียง หรืออาจก่อให้เกิด ความรู้สึกเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง
---------------------------------	--	---

กฎหมายและกลไกการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

๒. ขอบเขตการใช้บังคับ (ม. ๕)	พรบ. ไม่ใช้บังคับแก่ (๑) หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ (๒) บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนของบุคคลนั้นเท่านั้น... (๓) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสือมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมเท่านั้น	พรบ. ใช้บังคับเฉพาะกับองค์การเอกชนเป็นหลัก - เกณฑ์องค์การควบคุมดูแลข้อมูลส่วนบุคคล - เกณฑ์ขอบเขตของข้อมูลที่เก็บรวบรวม - เกณฑ์วัตถุประสงค์ของการใช้หรือเปิดเผยข้อมูล
๓. องค์การที่เกี่ยวข้อง ๓.๑ องค์การกำกับดูแล (๑) คกก. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๗)	(๑) รมต. ซึ่งนายกฯ มอบหมาย เป็นประธาน กก. (๒) กก. โดยตำแหน่ง (๓) กก. ผู้แทน คกก. คุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนหอการค้าไทย และผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (๔) กก. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกฯ แต่งตั้ง (ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี) ซึ่งอย่างน้อยต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง	

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลสิทธิ์

(๒) งานวิชาการและธุรการ (ม. ๑๕)	ให้สำนักงาน คกก. ข้อมูลข่าวสารของราชการมีหน้าที่ปฏิบัติงานวิชาการและธุรการให้แก่ คกก. คัดกรองข้อมูลส่วนบุคคล และคณะอนุ คกก.	ข้อสังเกต: สนง. คกก. ข้อมูลข่าวสารของราชการทำหน้าที่ยานธุรการให้ใน กม. ข้อมูลข่าวสารของราชการและ กม. คัดกรองข้อมูลส่วนบุคคล
๓.๒ ผู้ที่ถูกบังคับตาม พรบ. (๑) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล - บทนิยาม (ม. ๔)	หมายความว่า ผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บรวบรวม ควบคุมการใช้และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตาม พรบ. นี้	ข้อสังเกต: - กำหนดนิยามเช่นนี้เหมาะสมแล้วหรือไม่ ควรกำหนดให้หมายรวมถึงถึงการ ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบการดำเนินงานกิจการของนิติบุคคล กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือไม่ - กำหนดเฉพาะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเพียงพอแล้วหรือไม่

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

(๒) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เชิงธุรกิจหรือการพาณิชย์ - บทนิยาม (ม. ๓๔)	หมายความว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการเชิงธุรกิจหรือการพาณิชย์	หมายเหตุ: ควรพิจารณาเทียบเคียงกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลด้วย “กิจการเชิงธุรกิจหรือการพาณิชย์” หมายความว่า กิจการทุกประเภทที่เป็นการแสวงหาผลกำไรหรือรายได้ อันมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ข้อสังเกต: - กำหนดนิยามกิจการเชิงธุรกิจหรือการพาณิชย์เช่นนี้เหมาะสมหรือไม่ - กิจการที่มีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล และนำไปใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า หมายเหตุ: กม. ของประเทศฝรั่งเศสให้สิทธิแก่เจ้าของข้อมูลที่จะโต้แย้งหรือคัดค้านมี
--	--	--

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลสิทธิ์

- การจัดให้มีข้อปฏิบัติ (ม. ๓๔) - หน้าที่ (ม. ๓๗) - การจ้างผู้ดำเนินการแทน (ม. ๓๙) - การเลิกกิจการ (ม. ๔๐)	ต้องจัดให้มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลส่วนบุคคลที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าข้อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม การจัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเชิงธุรกิจหรือการพาณิชย์ต้องกำหนดมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในสัญญาว่าจ้างไม่น้อยกว่าหลักเกณฑ์ตาม พรบ. นี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเชิงธุรกิจหรือการพาณิชย์ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ สนง. ทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เลิกกิจการ	ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของตนไปใช้ประโยชน์ทางการค้า การเลิกกิจการหมายความว่า ควบกิจการด้วย ข้อสังเกต: (๑) ร่าง พ.ร.บ. กำหนดให้การเลิกกิจการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องมีการแจ้งให้ สนง. ทราบ แต่ตอน
--	---	--

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

	เริ่มกิจการ (การจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล) กลับไม่มีกำหนดให้ต้องแจ้งให้ สнг. ทราบ <u>หมายเหตุ:</u> ร่างฯ เดิมของ สнг. คกก. กฤษฎีกา มีกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องขึ้นทะเบียนที่ สнг. (ร่าง ม. ๓๘) (๒) ร่าง พ.ร.บ. มิได้กำหนดหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลภายหลังการเลิกกิจการ (๓) ควรกำหนดให้การแจ้ง/ การขึ้นทะเบียนต่อ สнг. เป็นเงื่อนไขแห่งความสามารถที่จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลได้ และควรกำหนดให้ในการแจ้งเช่นนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผูกพันที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่างๆ ที่ร่าง พ.ร.บ. กำหนด
--	--

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลสิทธิ์

๔. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (หมวด ๒) ๔.๑ <u>หน้าที่ทั่วไป</u> (ม. ๑๖ – ๒๑)	- หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ ใน พรบ. และประมวลจริยธรรมที่ คกก. ข้อมูลส่วนบุคคล ประกาศกำหนด - <u>หลัก:</u> การดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำมิได้หากไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๑๖) - <u>ข้อยกเว้น:</u> กรณีต่างๆ ที่ร่าง พ.ร.บ. กำหนดให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของเจ้าของข้อมูล (ม. ๑๙)	หมายความว่าด้วยหน้าที่ต่างๆ ของ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับ การจัดทำระบบข้อมูลส่วนบุคคล <u>ข้อสังเกต:</u> (๑) การกำหนดกรณียกเว้น กรณี เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การ สอบสวนของพนักงานสอบสวน (ม. ๑๙ (๔)) มีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร <u>หมายเหตุ:</u> ร่าง พ.ร.บ. นี้ ใช้บังคับกับองค์กร
--	---	---

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนพวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

	เอกชนเป็นหลัก คำถามจึงมีว่าองค์ เอกชนมีอำนาจหน้าที่หรือความจำเป็น ประการใดที่จะต้องจัดทำระบบข้อมูล ส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการ สอบสวนของพนักงานสอบสวนฯ (๒) แม้กรณีให้องค์กรเอกชนสามารถ จัดทำระบบข้อมูลส่วนบุคคลได้โดย ไม่ต้องได้รับความยินยอมจาก เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ก็ควรที่ จะกำหนดหลักประกันสิทธิของ เจ้าของข้อมูลไว้ด้วย เช่น หลัก ความโปร่งใสเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของการดำเนินการ หลักความ จำเป็นและหลักความได้สัดส่วน ข้อสังเกต: การกำหนดให้สัญญาได้จำกัดสิทธิใน การเพิกถอนความยินยอมของเจ้าของ
	- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพิกถอนความยินยอมได้ทุกเมื่อ เว้นแต่มีกฎหมายหรือ สัญญาได้จำกัดสิทธิในการเพิกถอน

กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

๔.๒ <u>หน้าที่เฉพาะ</u> (๑) การเก็บรวบรวม (๑.๑) การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๒๒) (๒) การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล อันมีลักษณะต้องห้าม (ม. ๒๓) (๓) การแจ้งข้อมูล (ม. ๒๔)	ห้ามทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่... ห้ามเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะต้องห้าม เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการแจ้งข้อมูลต่อเจ้าของข้อมูลทราบก่อนหรือในขณะที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลได้จะเหมาะสมหรือไม่ หรือควรกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมเพื่อจำกัดกรอบของการใช้สัญญาเช่นนี้หรือไม่ ข้อสังเกต: การให้สิทธิแก่องค์กรเอกชนในการจัดทำระบบข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะต้องห้ามควรที่จะต้องมีเงื่อนไขที่เคร่งครัดและเข้มงวดยิ่งขึ้นหรือไม่
--	---	---

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร บวรตระกูลสิริสุขธีร์

๔.๒ การใช้และการเปิดเผย - การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๒๕) - การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะต้องห้าม (ม. ๒๖) - การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๒๗) - การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะต้องห้าม (ม. ๒๘) - การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปนอกราชอาณาจักร (ม. ๒๙)	ห้ามใช้ข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่... ห้ามใช้ข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะต้องห้ามโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่... ห้ามเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่... ห้ามเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันมีลักษณะต้องห้ามโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่... ห้ามเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่...	
---	--	--

๔.๓ การเก็บรักษาและแก้ไข เปลี่ยนแปลง - การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๓๑) - การจัดให้มีระบบรักษาความ ปลอดภัยให้แก่ข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๓๒) - การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล ส่วนบุคคล (ม. ๓๓)	การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเพียงเท่าระยะเวลาที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือเท่าที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อป้องกันมิให้การ นำไปใช้หรือเปิดเผยโดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือเพื่อป้องกันการสูญหาย หลักเกณฑ์ในการรักษาความปลอดภัยต้องเป็นไปตามที่ พรบ. กำหนด หน้าที่ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลส่วนบุคคลให้ถูกต้อง ครบถ้วน หรือเป็น ปัจจุบันตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอเป็นหนังสือ	
๕. สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (หมวด ๓)		

๕.๑ สิทธิต่างๆ ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนบุคคล (ม. ๕๑)	- ขอตรวจดูข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน ขอสำเนาหรือสำเนารับรองถูกต้อง - ขอให้แจ้งการมีอยู่ การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูล - ขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน หรือเป็นปัจจุบัน - ขอให้ระงับการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลในกรณีข้อมูลไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง - ขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษาหรือเกินกว่าความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ - ขอให้เปิดเผยการได้มาซึ่งข้อมูล กรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมิได้ให้ความยินยอม	ข้อสังเกต: (๑) การกำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูล ในบางประการมีความไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง - สิทธิในการขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษาหรือเกินกว่าความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล - การกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแทนจะเหมาะสมยิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร - ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูล ควรกำหนดเพิ่มเติมให้สิทธิในการขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนได้ตลอดเวลาโดยมิได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข เนื่องจากเป็นเจ้าของข้อมูลและสามารถเพิกถอน
---	---	---

		ความยินยอมของตนเมื่อใดก็ได้ (ม. ๔๑ (๔) ประกอบ ม. ๑๖ ว. ๓) (๒) ควรมีการกำหนดสิทธิต่างๆ ของเจ้าของข้อมูล กรณีเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้เสมือนไร้ความสามารถ ตลอดจนกระบวนการใช้สิทธิที่เหมาะสมกับสภาพของบุคคลเหล่านั้นด้วย
๕.๒ ข้อจำกัดสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๔๒)	ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิปฏิเสธคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ - การดำเนินการตามคำขอต้องเสียค่าใช้จ่ายมากจนเกินสมควร - เป็นการไม่สามารถปฏิเสธคำขอได้ตามกฎหมาย - กรณีอื่นตามที่ คกก. กำหนด	ข้อสังเกต: (๑) การกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถปฏิเสธคำขอได้เช่นนี้เหมาะสมหรือไม่ (๒) กรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็น คนพิการ - ไม่มีนิยามของ “คนพิการ”

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

		- ควรกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการให้เจ้าของข้อมูลนั้นสามารถใช้สิทธิตามคำขอได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความพึงการนั้น
๕.๓ สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในคำลั่นใหม่ทดแทน (ม. ๔๓)	ผู้ได้ไม่ปฏิบัติตาม พรบ. นี้ และทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเสียหาย ผู้นั้นต้องชดใช้คำลั่นใหม่ทดแทนแก่เจ้าของข้อมูล เว้นแต่ - ความเสียหายเกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัย - เป็นการกระทำตามกฎหมาย หรือตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย - ความเสียหายเกิดจากความผิดของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อสังเกต: (๑) การใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ใด” แทนคำว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร (ดูประกอบ ม. ๔๔) (๒) การกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถยกเหตุสุดวิสัยเป็นข้อกล่าวอ้างได้ ตาม ม. ๔๓ (๑) เหมาะสมหรือไม่ (๓) คำลั่นใหม่ทดแทนตามกฎหมายนี้เหมือนหรือแตกต่างไปจากคำลั่นใหม่ทดแทนตามกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร เช่น ป.พ. และ

กฎหมายและกลการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

		ควรกำหนดให้ชัดเจนให้ หมายความว่ารวมถึงค่าเสียหาย สำหรับความเสียหายต่อจิตใจด้วย (๔) นอกจากค่าสินไหมทดแทนแล้ว ควรที่จะกำหนดมาตรการอื่นอีก เพื่อคุ้มครองเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะการกำหนดให้ศาลหรือ กก. ข้อมูลส่วนบุคคล มีอำนาจ ดำเนินมาตรการเพื่อคุ้มครอง ขัดขวางหรือเพื่อทำให้สิ้นสุดลงซึ่ง การแทรกแซงหรือละเมิดข้อมูล ส่วนบุคคลโดยมิชอบ เช่น การยึด การอายัด/ ทำลาย (ม. ๔๗ ว.๔)
๖. การร้องเรียน ตรวจสอบ อูธรณ์ (หมวด ๔) ๖.๑ กก. ตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๔๕)	กกก. ตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลมีอำนาจหน้าที่ - พิจารณาเรื่องร้องเรียน	

กฎหมายและกลไกการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

	- ตรวจสอบการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล - ไม่เปิดเผยข้อพิพาทระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล - รายงานผลการปฏิบัติงานต่อ กกก.	
๖.๒ การร้องเรียน กกก. ตรวจสอบ ข้อมูลส่วนบุคคล (ม. ๔๖)	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับความเสียหายมีสิทธิร้องเรียนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือลูกจ้างหรือผู้รับจ้าง กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พรบ.	ข้อสังเกต: - กกก. สามารถกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขของการร้องเรียน - มาตราที่กำหนดให้ร้องเรียนต่อ กกก. หากแต่ตามบริบทของกฎหมายแล้วควรเป็นการร้องเรียนต่อ กกก. ตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคล หมายเหตุ: ดูบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่าง พ.ร.บ. ข้อ ๒.๘ หน้า ๒๗
๖.๓ การอุทธรณ์ต่อ กกก. (ม. ๔๘)	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่สามารถอุทธรณ์ต่อ กกก. ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่ กกก. กำหนด	ข้อสังเกต: - กกก. สามารถกำหนดหลักเกณฑ์

กฎหมายและกลไกการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

	คำวินิจฉัยยุทธธรรมของ คกก. ให้เป็นที่สุด	วิธีการและเงื่อนไขของการเสนอ ยุทธธรรมและวิธีพิจารณายุทธธรรมได้ - กระบวนการร้องเรียนและยุทธธรรม เป็นไปในแนวทางเดียวกับ กระบวนการในกฎหมายว่าด้วยข้อมูล ข่าวสารของราชการหรือไม่
๗. บทกำหนดโทษ (ม. ๕๒)	กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานต้องระวางโทษสำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย	ข้อสังเกต: - บทบัญญัตินี้ยังคงใช้บังคับได้อีก หรือไม่ หมายเหตุ: - คำวินิจฉัยศาล รธน. ที่ ๑๒/๒๕๕๕ ลงท. ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕

กฎหมายและกลไกการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
ผศ. ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

